

Kommunal velfærd

Ulige levevilkår i de danske kommuner

Sammenvejer man en bred vifte af indikatorer for, hvor det er bedst at bo i Danmark, ligger Allerød kommune som den kommune, der samlet set er mest attraktiv at bo i. Indikatorerne spænder over områderne børnepasning, uddannelse, sundhed, levetid, tryghed, arbejdsmarked, huspriser, kommunal økonomi og kultur og fritid.

af Chefanalytiker **Jonas Schytz Juul**
og stud.polit **Samira Nawa**

23. september 2011

Analysens hovedkonklusioner

- I analysen gives der et bud på, hvilken kommune der klarer sig bedst, når man sammenvejer ni forskellige indikatorer indeholdende bl.a. børnepasning, uddannelse, sundhed og arbejdsmarked.
- Målt som et gennemsnit af alle parametre er det Allerød kommune, der ligger helt i toppen. Dette skyldes, at Allerød klarer sig godt på en lang række af områderne, som f.eks. arbejdsmarkedet, økonomien og sundhedstilstanden.
- Helt i bunden af listen er Lolland Kommune. Det skyldes først og fremmest, at Lolland klarer sig dårligt inden for arbejdsmarkedet og økonomien. Derudover scorer Lolland lavt inden for sundhed, og samtidig er restlevetiden forholdsvis lav i kommunen

Kontakt

Chefanalytiker

Jonas Schytz Juul

Tlf. 33 55 77 22

Mobil 30 29 11 07

jsj@ae.dk

Kommunikationsmedarbejder

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Ulige levevilkår i de danske kommuner

I analysen er en lang række forskellige faktorer sammenvejet for at give et samlet billede af de forskellige kommuner i Danmark. Undersøgelsen giver dermed et billede af, hvor i Danmark det er mest attraktivt at bo.

De indikatorer, der undersøges i analysen, ligger overordnet inden for områder som børnepasning, sundhed, uddannelse, tryghed, økonomi mv. Samlet er der opstillet 9 forskellige områder, der hver består af 2-5 parametre. De 9 områder fremgår af boks 1.

Boks 1. Sammensætning af bopælsindikatoren	
<p>Huspriser og skatter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skatteprocent • Grundskyldspromille • Gennemsnitlige huspriser <p>Børnepasning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daginstitutionstakst • Normering af personale i vuggestue • Normering af personaler i SFO <p>Uddannelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klassekvotient • Andel der får en ungdomsuddannelse • Bryde den sociale arv <p>Levetid og ældrepleje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ældreudgifter pr. ældre • Antal hjemmehjælpstimer pr. ældre • Restlevetid for 60-årige <p>Tryghed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voldsforbrydelser • Indbrudsstatistik • Politiets reaktionstid 	<p>Sundhed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antal lægekontakter • Medicinforbrug <p>Kultur og fritid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udgifter til sport og fritid • Udgifter til kultur • Udgifter til bibliotek <p>Arbejdsmarked</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbejdsløshedsprocent • Udvikling i beskæftigelse i de sidste 3 år • Beskæftigelsesfrekvens • Lønniveau • Nye selvstændige <p>Kommunal økonomi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunalt overskud/underskud • Gæld i kommunen • Beskatningsgrundlag • Udvikling i befolkningstallet • Andel "svage" borgere (førtidspension, revalidering, kontanthjælp)

Hver parameter er normeret således, at afstanden fra gennemsnittet i hver parameter vægter ens. En tilsvarende normering er lavet på det samlede indeks således, at hvert af de 9 områder tæller lige meget i dannelsen af det samlede indeks.

Det er klart, at vurderingen af, hvor det er bedst at bo, er en helt individuel vurdering, der ikke kan sættes på formel. Nogle vil f.eks. vægte naturområder højt, mens andre foretrækker at bo midt i byen. Denne analyse inddrager kun de ni områder, som fremgår af boks 1, i sammenligningen af kommunerne, og selvom hver enkelt familie vil vægte de forskellige områder på hver sin måde, er der her valgt, at hvert af de ni områder vægter lige meget i dannelsen af det samlede indeks.

Allerød topper listen

Målt som et gennemsnit af alle parametre er det Allerød kommune, der ligger helt i top. Dette skyldes, at Allerød klarer sig godt på en lang række af områderne som f.eks. arbejdsmarked, økonomi og sundhedstilstand. Det eneste område, hvor Allerød ikke klarer sig godt, er på huspriserne, hvor Allerød er blandt de dyrere kommuner.

Der er dog tæt løb om førstepladsen, og lige efter Allerød kommer Rudersdal Kommune. Rudersdal klarer sig ligeledes godt på mange parametre, men kommer bl.a. efter Allerød Kommune på listen, da huspriserne i gennemsnit er højere i Rudersdal end i Allerød. På de næste pladser er kommunerne

Hørsholm, Dragør og Gentofte, der også er kendetegnet ved høje huspriser, men omvendt klarer sig godt på parametre som arbejdsmarked, økonomi og sundhed. Derudover klarer mange af top 5-kommunerne sig godt inden for ældreområdet, da den forventede restlevetid for personer over 60 år i disse kommuner er blandt landets højeste.

Lige uden for top 5 er der tre jyske kommuner, Hedensted, Favrskov og Skanderborg, der kommer på 6., 7. og 10. pladsen. Kendetegnende for disse tre kommuner er, at de ikke er ligeså dyre som de nord-sjællandske kommuner, men omvendt scorer de højt på parametrene ældreomsorg (bl.a. pga. relativ høj restlevetid), økonomi, arbejdsmarked og tryghed (bl.a. pga. få anmeldelser af tyveri og vold).

I tabel 1 er de 15 kommuner med den samlede højeste score vist.

Tabel 1. Top 15 kommuner		
Nr.	Kommune	Samlet score
1	Allerød	35
2	Rudersdal	33
3	Hørsholm	32
4	Dragør	31
5	Gentofte	30
6	Hedensted	29
7	Favrskov	26
8	Lejre	24
9	Lyngby-Taarbæk	23
10	Skanderborg	23
11	Rebild	22
12	Vallensbæk	20
13	Billund	16
14	Herning	15
15	Odder	14

Anm: I boks 1 er de enkelte områder der indgår i indikatoren vist.

Kilde: AE på baggrund af de Kommunale Nøgletal, Danmarks Statistik, Realkreditrådet, Uni-C, politistatistik.dk, Danmarks Statistiks registre og lovmodellens datagrundlag.

Lolland ligger i bunden

Ser man på, hvilke kommuner, som klarer sig dårligst, så indtager Lolland Kommune pladsen som nr. 98 og ligger dermed i bunden af listen. Det skyldes først og fremmest, at Lolland klarer sig dårligt inden for arbejdsmarked og økonomi. Derudover scorer Lolland lavt inden for både sundhed og ældre, bl.a. fordi restlevetiden er forholdsvis lav i kommunen. Omvendt er huspriserne relativt lave på Lolland, hvilket trækker i den anden retning. Det er dog ikke nok til at få Lolland væk fra bundplaceringen.

En anden udkantskommune, Morsø, ligger 3. dårligst på listen og scorer lavt på de samme områder som Lolland. Morsø scorer dog positivt på uddannelse, dels fordi klassekvotienten er relativt lav, og dels fordi de unge i kommunen er relativt gode til at bryde den sociale arv.

I bund 5 finder man ligeledes kommunerne Brøndby, Ishøj og København. Disse tre kommuner scorer bl.a. lavt på sikkerhed, da der bliver anmeldt relativt mange tyveri- og voldsforbrydelser pr. indbygger i disse områder. Derudover scorer alle tre kommuner lavt på uddannelse, da de ligger dårligt på stort set alle parametre i denne kategori: Klassekvotienterne er høje, der er få, der får en ungdomsuddannelse, og der er få af de unge, der bryder den sociale arv. Endelig er restlevetiden lav i kommunerne, hvilket ligeledes bidrager negativt.

I bunden af listen finder man også en række syd- og vestsjællandske kommuner som Vordingborg, Odsherred, Kalundborg og Næstved. Disse kommuner er bl.a. kendetegnet ved, at de scorer lavt på restlevetid, arbejdsmarked, økonomi og sundhed.

I tabel 2 er de 15 kommuner, der ligger lavest på listen, vist. Det er bemærkelsesværdigt, at 12 af de 15 dårligste kommuner alle ligger øst for Storebælt.

Tabel 2. Bund 15 kommuner		
Nr.	Kommune	Samlet score
98	Lolland	-44
97	Brøndby	-31
96	Morsø	-29
95	København	-29
94	Ishøj	-28
93	Odsherred	-23
92	Vordingborg	-23
91	Guldborgsund	-19
90	Næstved	-19
89	Kalundborg	-18
88	Odense	-18
87	Helsingør	-17
86	Læsø	-17
85	Faxe	-16
84	Albertslund	-16

Anm: I boks 1 er de enkelte områder der indgår i indikatoren vist.

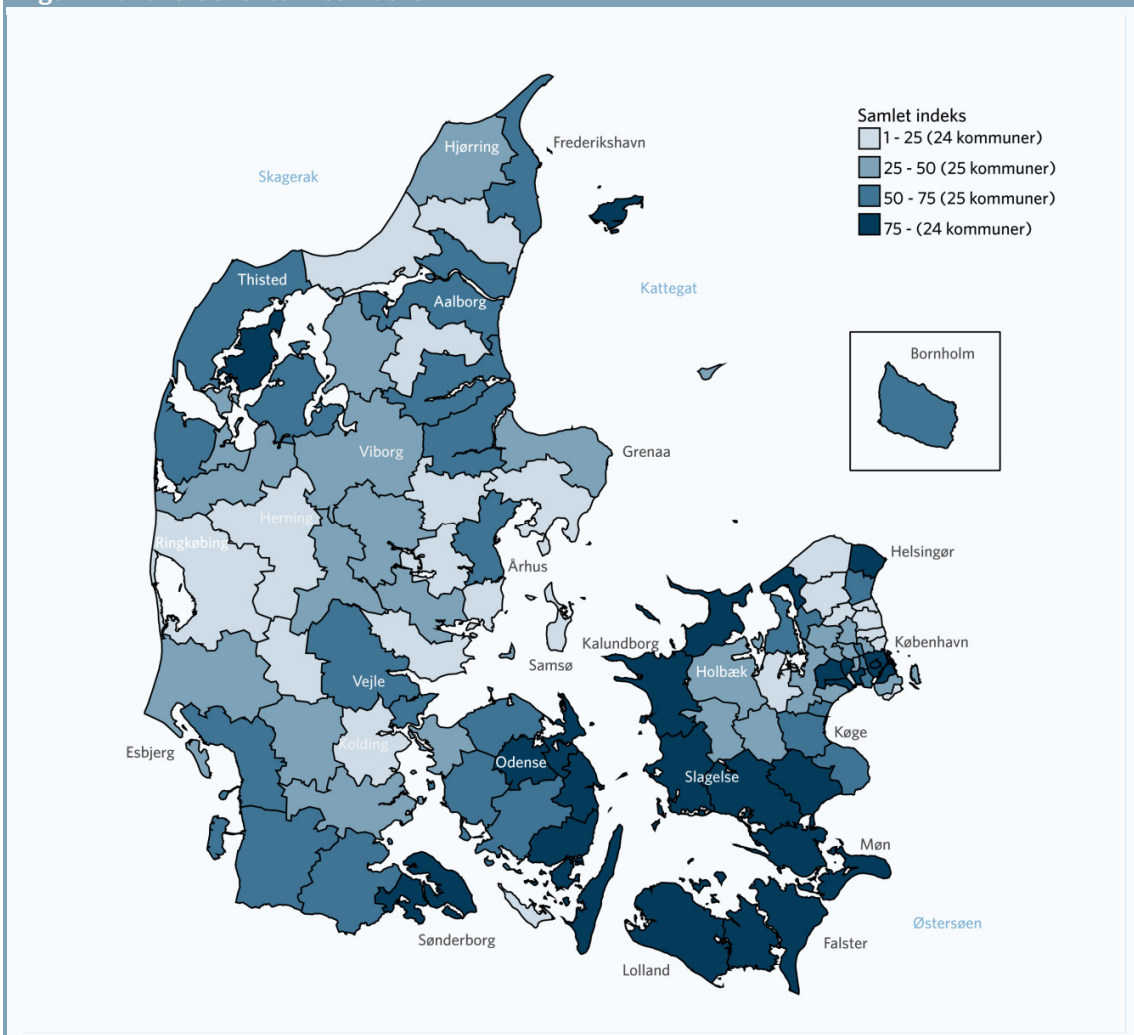
Kilde: AE på baggrund af de Kommunale Nøgletal, Danmarks Statistik, Realkreditrådet, Uni-C, politistatistik.dk, Danmarks Statistiks registre og lovmodellens datagrundlag.

Et opdelt Sjælland

I figur 1 er der vist et landkort over det samlede indeks. Af kortet er det tydeligt, at specielt Sjælland er meget skarpt opdelt. Mens mange nordsjællandske kommuner er helt i toppen af listen, så befinder hele Vest- og Sydsjælland sig i bunden af listen.

En anden bemærkelsesværdig tendens er, at en stor del af de midtjyske kommuner ligger i toppen af listen. Det gælder både for Ringkøbing-Skjern, Herning og Billund i vest, samt en række kommuner omkring Århus i øst.

Figur 1. Landkort over samlet indeks

Anm: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af de Kommunale Nøgletal, Danmarks Statistik, Realkreditrådet, Uni-C, politistatistik.dk, Danmarks Statistiks registre og lovmodellens datagrundlag.

Boks 2. Kildeoversigt til bopælsindikatoren

Skatteprocenter, grundskullepromiller, daginstitutionstakster, udgifter til folkeskolen, gennemsnitlig klassekvotient, ældreudgifter, biblioteksudgifter, udgifter til kultur, udgifter til sport og fritid, kommunal gæld, kommunalt overskud/underskud samt beskatningsgrundlag er hentet fra De Kommunale Nøgletal.

Udvikling i befolkningstal, udvikling i beskæftigelse, beskæftigelsesfrekvens, arbejdsløshed, hjemmehjælpstimer samt normering i børnehave og SFO er hentet fra Danmarks Statistiks Statistikbank.

Gennemsnitlige huspriser er hentet fra Realkreditrådet.

Andel der får ungdomsuddannelse er fra Undervisningsministeriet/uniC.

Anmeldte voldsforbrydelser, anmeldte tyverier og politiets responstid er hentet fra www.politistatistik.dk.

Social arv, restlevetider for 60-årige, lønniveau, nye selvstændige og andel "svage" borgere er hentet fra detaljerede registerkørsler på Danmarks Statistiks registerdata.

Lægekontakter og medicinforbrug er lavet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Bilag. Samlet oversigt over alle kommuner

Samlet oversigt over alle kommuner								
Nr.	Kommune	Indeks	Nr.	Kommune	Indeks	Nr.	Kommune	Indeks
1	Allerød	35	34	Horsens	5	67	Køge	-7
2	Rudersdal	33	35	Silkeborg	4	68	Bornholm	-8
3	Hørsholm	32	36	Gladsaxe	3	69	Mariagerfjord	-8
4	Dragør	31	37	Ringsted	3	70	Tønder	-8
5	Gentofte	30	38	Roskilde	3	71	Stevns	-9
6	Hedensted	29	39	Vesthimmerlands	3	72	Aabenraa	-9
7	Favrskov	26	40	Greve	3	73	Lemvig	-9
8	Lejre	24	41	Glostrup	3	74	Assens	-10
9	Lyngby-Taarbæk	23	42	Struer	2	75	Kerteminde	-10
10	Skanderborg	23	43	Holbæk	2	76	Høje-Taastrup	-11
11	Rebild	22	44	Norrdjurs	1	77	Sønderborg	-11
12	Vallensbæk	20	45	Sorø	1	78	Svendborg	-11
13	Billund	16	46	Middelfart	1	79	Nyborg	-12
14	Herning	15	47	Haderslev	0	80	Frederiksberg	-13
15	Odder	14	48	Ballerup	0	81	Slagelse	-13
16	Brønderslev	14	49	Tårnby	-1	82	Langeland	-15
17	Hillerød	13	50	Skive	-1	83	Halsnæs	-15
18	Ærø	13	51	Vejle	-1	84	Albertslund	-16
19	Gribskov	12	52	Fredensborg	-1	85	Faxe	-16
20	Kolding	11	53	Fredericia	-1	86	Læsø	-17
21	Jammerbugt	11	54	Randers	-2	87	Helsingør	-17
22	Ringkøbing-Skjern	11	55	Frederikshavn	-2	88	Odense	-18
23	Syddjurs	11	56	Hvidovre	-2	89	Kalundborg	-18
24	Samsø	10	57	Solrød	-2	90	Næstved	-19
25	Varde	10	58	Faaborg-Midtfyn	-3	91	Guldborgsund	-19
26	Egedal	9	59	Aalborg	-3	92	Vordingborg	-23
27	Furesø	9	60	Nordfyns	-4	93	Odsherred	-23
28	Fanø	8	61	Rødovre	-5	94	Ishøj	-28
29	Ikast-Brande	8	62	Frederikssund	-5	95	København	-29
30	Vejen	8	63	Esbjerg	-5	96	Morsø	-29
31	Holstebro	7	64	Aarhus	-6	97	Brøndby	-31
32	Viborg	6	65	Herlev	-6	98	Lolland	-44
33	Hjørring	6	66	Thisted	-7			

Anm: I boks 1 er de enkelte områder der indgår i indikatoren vist.

Kilde: AE på baggrund af de Kommunale Nøgletal, Danmarks Statistik, Realkreditrådet, Uni-C, politistatistik.dk, Danmarks Statistiks registre og lovmodellens datagrundlag.